

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๗.๑ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สารบัญ

หน้า

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบกรวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๒) ปริมาณการผลิต

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๔) ภูมิตนการเพาะปลูก

๕) ต้นทุนการผลิต

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๒) ปริมาณการผลิต

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๔) ภูมิตนการเพาะปลูก

๕) ต้นทุนการผลิต

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๒) ปริมาณการผลิต

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๔) ภูมิตนการเพาะปลูก

๕) ต้นทุนการผลิต

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา

๓ การจัดทำ TOWS Matrix

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๕
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๖
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๖
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๗
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๘
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๘
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๙
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๙
ตารางที่ ๙ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๐
ตารางที่ ๑๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๔
ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๔
ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๖
ตารางที่ ๑๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๗
ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง	๑๘
ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลโพแดง	๒๐
ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลโพแดง	๒๑
ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๒๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๒๒
ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลโพแดง	๒๓

สารบัญภาพ	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๕
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๖
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๗
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๗
ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๐
ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๑
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๑
ภาพที่ ๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๒
ภาพที่ ๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบล โพแดง	๑๓
ภาพที่ ๑๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๔
ภาพที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๑๕
ภาพที่ ๑๒ แสดงแผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลโพแดง	๑๖
ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง	๑๙
ภาพที่ ๑๔ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง	๒๐
ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร	๒๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

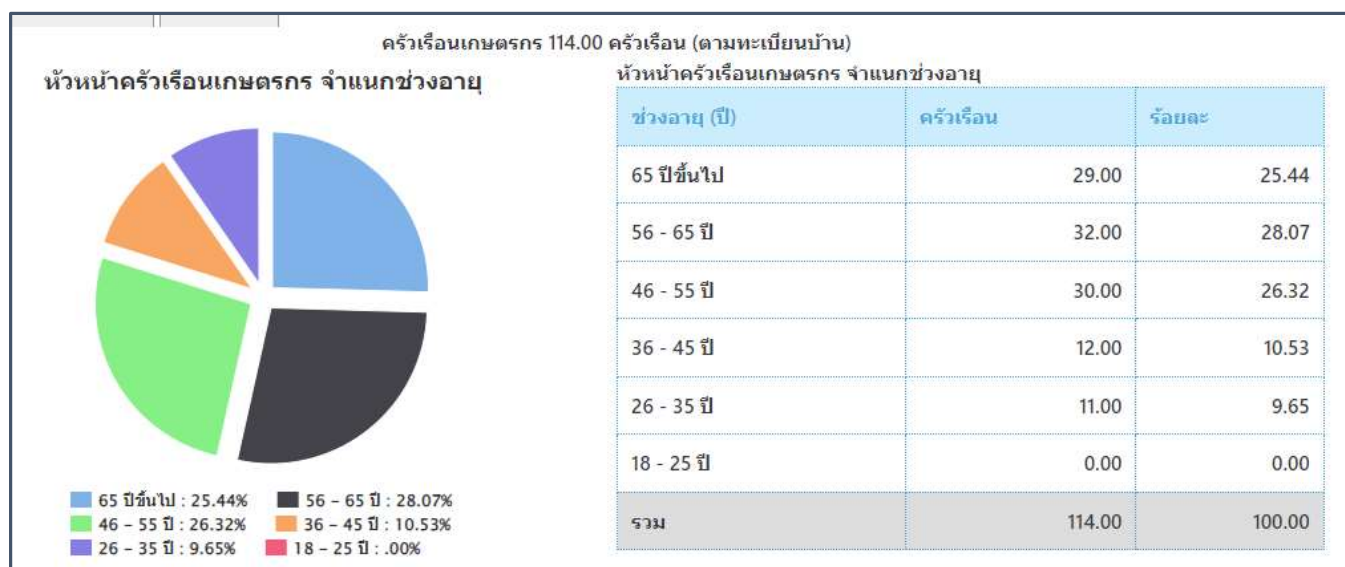
ตำบลโพแดง มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๑๔ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๙ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๔ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๗ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๙	๒๕.๔๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๒	๒๘.๐๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๐	๒๖.๓๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๒	๑๐.๕๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๑	๙.๖๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๑๑๔	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

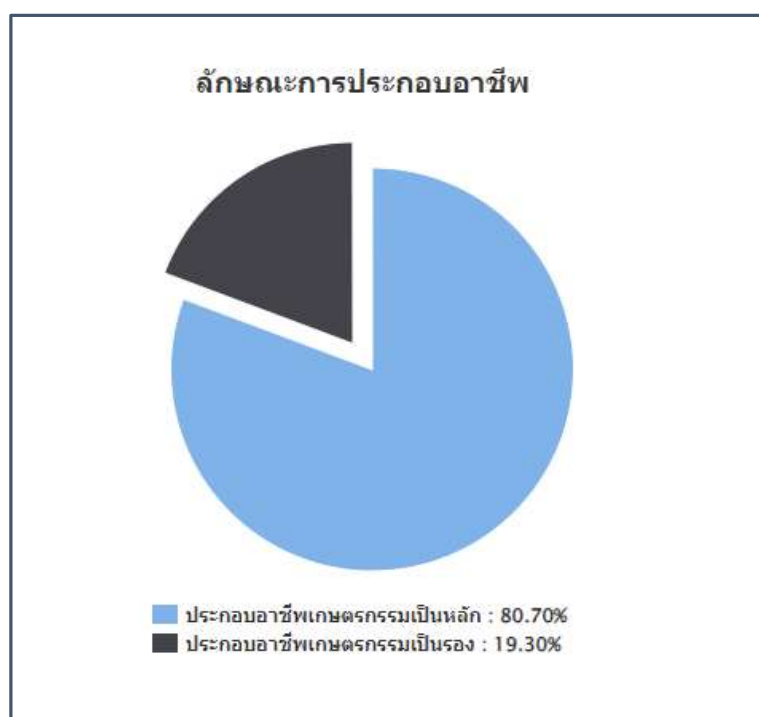
ตำบลโพแดง มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๗๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๐

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๙๒	๘๐.๗๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๒	๑๙.๓๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

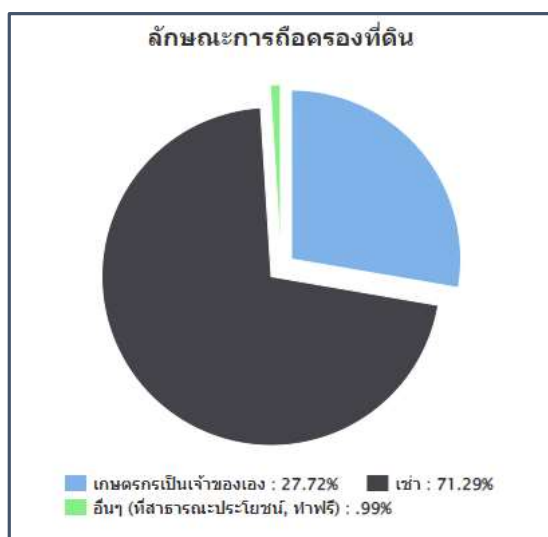
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลโพแดง ส่วนใหญ่เกษตรกรเช่าพื้นที่ในการทำการเกษตร จำนวน ๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๒๙ รองลงมาคือเป็นเจ้าของพื้นที่ในการทำการเกษตร จำนวน ๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเช่าพื้นที่ทำกิน	๗๒	๗๑.๒๙
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒๘	๒๗.๗๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี)	๑	๐.๙๙

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

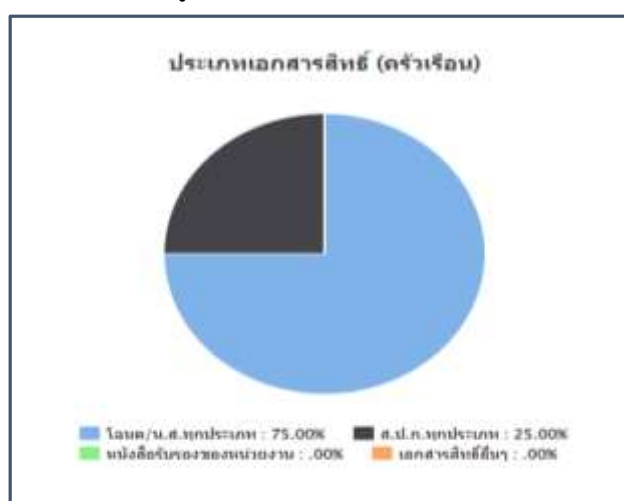
เกษตรกรตำบลโพแดง มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ เป็นโฉนดทุกประเภท จำนวน ๒๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาคือ ส.ป.ก. ทุกประเภท จำนวน ๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒๑	๗	๐	-	๒๘

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๔

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลโพแดง วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๒๓ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑							๑	๘				
๒												
๓							๑	๗				
๔							๑	๘				
รวม							๓	๒๓				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลโพแดง มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	กสน.	
๑	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	-	-	๑	-
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลโพแดง มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๔ คน โดยมี เกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๔ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ประมงอาสา และบัญชีอาสา อย่างละ ๑ ราย อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางราย ทำหน้าที่อาสามากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุ สัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
๑			๑		๑	๑			
๒						๑			
๓		๑				๑			
๔						๑			
รวม		๑	๑		๑	๔			

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลโพแดง มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลโพแดง มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ ราย

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๓	๑	นายบุญชู ไพรัตน์	๔๕ หมู่ ๓ ตำบลโพแดง	เกษตรผสมผสาน
รวม	๑			

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ไม่มี

ตำบลโพแดง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ...% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๓ บ่อ แยกรายชื่อได้ดังนี้

หมู่ที่ ๒ จำนวน ๑ บ่อ

หมู่ที่ ๓ จำนวน ๑ บ่อ

หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑ บ่อ

ลำดับ	รหัสบ่อ	สถานที่ตั้ง	ประเภท	ความลึก (เมตร)	ปริมาณน้ำ (เมตร/ชม.)	ระดับน้ำปกติ (เมตร)	ระยะน้ำลด (เมตร)	น้ำต้นทุน (เมตร/วัน)
1	PW14005	หมู่ 2 (บ้าน โพแดงเหนือ) ต.โพแดง อ.บางไทร พระนครศรีอยุธยา		255.69	20.00	22.50	12.50	160.00
2	G1269	หมู่ 3 (บ้าน โพแดงใต้) ต.โพแดง อ.บางไทร พระนครศรีอยุธยา		210.00	22.72	23.62	8.86	181.76
3	5506H005	หมู่ 4 (บ้าน โพแดง) ต.โพแดง อ.บางไทร พระนครศรีอยุธยา		158.00	20.00	25.00		160.00

ภาพที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล <http://app.dgr.go.th/>)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่แม่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลโพแดง มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านในพื้นที่ของตำบล

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สินค้ำเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

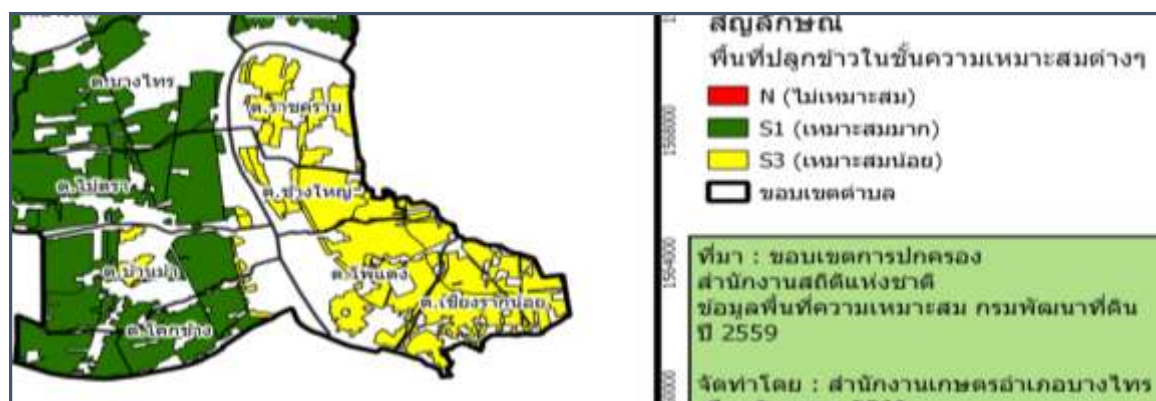
ตำบลโพแดง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๗,๒๔๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๒๓๔.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐๐๔.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖

ตารางที่ ๑๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑-๕	๖,๒๓๔.๔๓	๑,๐๐๔.๗๔	-	๔.๗๖	๗,๒๔๓.๙๓

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๕๕๓๙.๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๘๐๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๑,๒๒๙ ไร่ และหมู่ที่ ๕ จำนวน ๑,๐๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายงานสรุปยอดปลูกข้าวเจ้า			
ลำดับ	ภาค/จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก
รวมในตำบล		75	1,957.63
	โพแดง	75	1,957.63
1	1	6	206.50
2	2	6	118.50
3	3	21	392.75
4	4	48	1,249.88

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร , ข้าวนาปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลโพแดง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลโพแดงมีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗,๒๔๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๒๓๔.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐๐๔.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔.๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๖

ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑-๔	๖,๒๓๔.๔๓	๑,๐๐๔.๗๔	-	๔.๗๖	๗,๒๔๓.๙๓

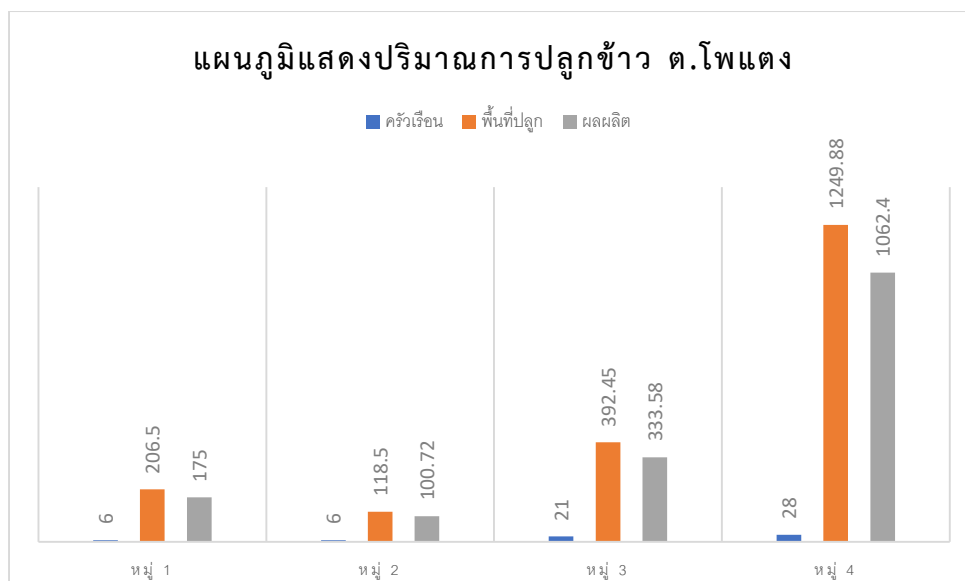
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๕๕๓๙.๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๘๐๐ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๑,๒๒๙ ไร่ และหมู่ที่ ๕ จำนวน ๑,๐๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๖	๒๐๖.๕๐	๒๐๖.๕๐	๑๗๕	๐.๘๕
๒	๖	๑๑๘.๕๐	๑๑๘.๕๐	๑๐๐.๗๒	๐.๘๕
๓	๒๑	๓๙๒.๔๕	๓๙๒.๔๕	๓๓๓.๕๘	๐.๘๕
๔	๔๘	๑,๒๔๙.๘๘	๑,๒๔๙.๘๘	๑,๐๖๒.๔๐	๐.๘๕
รวม	๗๕	๑,๙๖๗.๖๓	๑,๙๖๗.๖๓	๑,๖๗๒.๔๘	๐.๘๕

ที่มา ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร . พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

- ๑) การใช้พันธุ์ดี คัดเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ที่มีการตัดพันธุ์ปน
- ๒) การเตรียมดิน โดยการเตรียมตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวคือไถตากแดดทิ้งไว้ทั้งที่มีตอซัง ประมาณ ๒ เดือน ปล่อยน้ำเข้า แล้วไถกลบอีก ๑ ครั้งก่อนไถ
- ๓) การปลูก ก่อนปลูกให้คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราเขียวไตรโคเดอร์มาแช่หมัก ๑ คืน และคลุกด้วย PGTR๒ ก่อนนำไปหว่านในนาที่เตรียมไว้ ในอัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่
- ๔) ระบบการให้น้ำ มีการแaggerองน้ำ ในแปลงนา เพื่อให้น้ำในแปลงไหลลงร่องเล็กเพื่อเก็บความชื้น ปั่นคลองไส้ไก่เล็กๆเพื่อวิ่งน้ำเข้าแปลงด้านในให้ทั่วถึง มีบ่อน้ำเล็กๆ กักเก็บน้ำ
- ๕) การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าว ได้ ๒ เดือน ต้องดูแล สำรว่างว่ามีหญ้าหรือ ศัตรูพืชในแปลงนาหรือไม่ หากเดินสำรวจแล้วมีให้ถอนออกสำรวจอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ตลอดจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ๓ สัปดาห์
- ๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑ อายุข้าว ๑ เดือน สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราตามค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งที่ ๒ ระยะของอายุข้าว ๕๕-๖๐ วัน สูตร ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๗) การเก็บเกี่ยว รถเกี่ยวข้าว
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟางข้าว ไถกลบตอซัง
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สำรว่าการเกิดโรค การวิเคราะห์โรคพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลโพแดง มีการปลูก ข้าว ดังนี้

[illegible]

สัญลักษณ์ $\longleftrightarrow$ ช่วงฤดูปลูก $\triangle$ ปลูกสูงสุด
                           $\longleftrightarrow$ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ∇ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลโพแดง มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนประมาณ ๔๘๗๐ บาท

ตารางที่ ๑๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

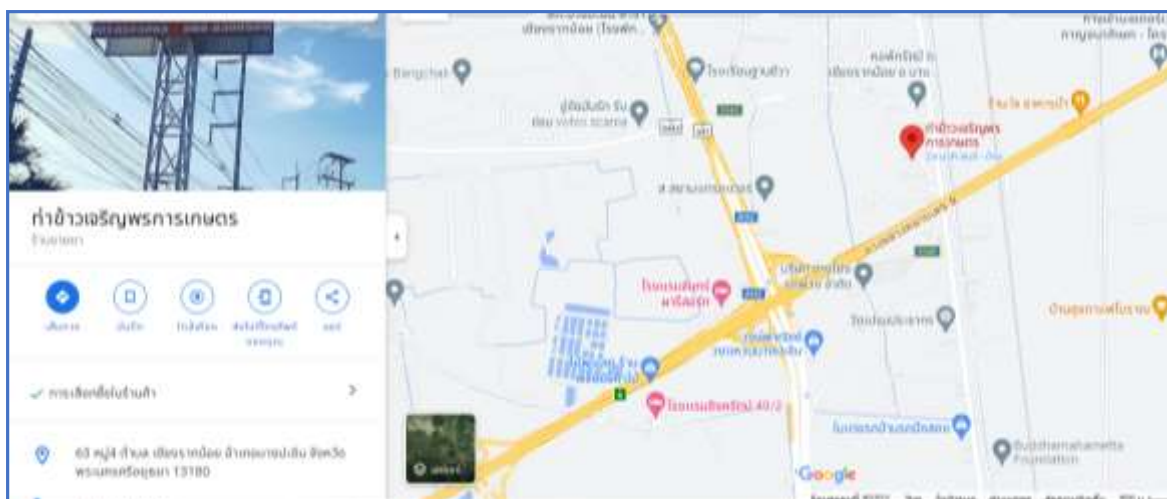
รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง		
๑.ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๓๐	๔๑๐				
๒.ค่าเตรียมดิน	๕๐๐	๕๐๐				
๓.ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๕๐	๑,๔๕๐				
๔.ค่าสารเคมี	๓๘๐	๓๘๐				
๕.ค่าจ้างแรงงาน	๘๐	๘๐				
๖.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕๐๐	๖๐๐				
๗.ค่ารถเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐				
๘.ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐				
๙.ค่าเช่านา	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐				
รวม	๔,๘๗๐	๕,๐๒๐				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๔

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

นำไปจำหน่ายที่ลานตากข้าวภายในพื้นที่ตำบลใกล้เคียง ได้แก่ ท่าข้าวเจริญพร ตั้งอยู่ที่ ๖๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน และโรงสีสมจิตร อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี จะเข้ามาดูเข้าแล้วตีราคา

ภาพที่ ๑๑ แสดงแผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลโพแดง (สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลโพแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการทำนา จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๑๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายทองใบ เนื่องขจร	๑	โพแดง	บางไทร	-	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นพื้นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลโพแดง มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๓๒.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง

ตำบล	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)
โพแดง	๓๒.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลโพแดง มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๓๒.๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๑ จำนวน ๒๘.๗๕ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๓ จำนวน ๒ ไร่ รองลงมาหมู่ที่ ๑ จำนวน ๑ ไร่ รองลงมาหมู่ที่ ๔ จำนวน ๐.๕๐ ไร่ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๑	๑๑	๒๘.๗๕	๒๘.๗๕	๒๔	๒๔
๒	๑	๑	๑	๑	๑
๓	๒	๒	๒	๑	๑
๔	๑	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐
รวม	๒๖	๓๒.๒๕	๓๒.๒๕	๒๖.๕๐	๒๖.๕๐

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- ใช้หน่อกล้วยน้ำว้าพันธุ์ดี ต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ ซึ่งทนต่อโรคและแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

- ไถเพื่อพลิกกลับดิน และตากดิน ๗ - ๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา
- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.
- ใช้ปุ๋ยคอกจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นปุ๋ยรองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ใช้ระยะปลูก ๓ x ๓ เมตร หรือ ๔ x ๔ เมตร
- วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้กลางหลุมปลูก กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น
- คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง
- รดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยระบบสปริงเกลอร์ตลอดฤดูปลูก ๕- ๗ วัน/ครั้ง ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า

การตัดแต่งหน่อ หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด และหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน มีการไว้หน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ

- การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า

ทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออกเพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยเคมีอัตรา ๑ กิโลกรัม ตัน/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง
- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลุก ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕
- ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕
- ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยหมักหลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน อัตรา ๑ กิโลกรัม/ตัน
- ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยวเริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน
- ดูลักษณะความอ่อนแก่จากลักษณะผล ขนาดลูกกล้วย และเหลี่ยมของกล้วย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง
- ทำความสะอาดผลและบริเวณปลายผลที่มีกิบแห้งติดอยู่ออกให้หมด
- ตัดเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ ระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ
- บ่มกล้วยให้สุก โดยคลุมด้วยผ้าขาวปกไว้ ๔-๕ วัน
- บรรจุลงแข่ง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันบอบช้ำ

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (ต่อ)

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

กล้วยน้ำว้า เมื่อมีอายุ ๒ ปี ส่วนใหญ่จะเกิดโรคตายพลาย มีวิธีการป้องกันกำจัดโรคและแมลง ดังนี้

- ทำความสะอาดแปลงปลูก
- ใช้หน่อกล้วยที่ปราศจากโรค
- ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย ในการป้องกันโรค
- ให้ตัดต้นที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในแปลงปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลโพแดง มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←→ △						→	←	▽			→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก
←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

△ ปลูกสูงสุด
▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลโพแดงมีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๕,๗๙๐ บาท

ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลโพแดง

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ไถพรวน	๕๑๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๒,๐๐๐	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๕๐	
ปุ๋ยเคมี .....๕๐..... กก./ไร่ (....๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์ ....๕๐..... กก./ไร่ (....๑...ครั้ง)	๓๕๐	
ให้น้ำ .....๔..... ครั้ง/เดือน	๑,๐๐๐	ค่าน้ำโดยเฉลี่ย
เก็บเกี่ยว กิโลกรัมละ	-	
รวม	๕,๘๑๐	

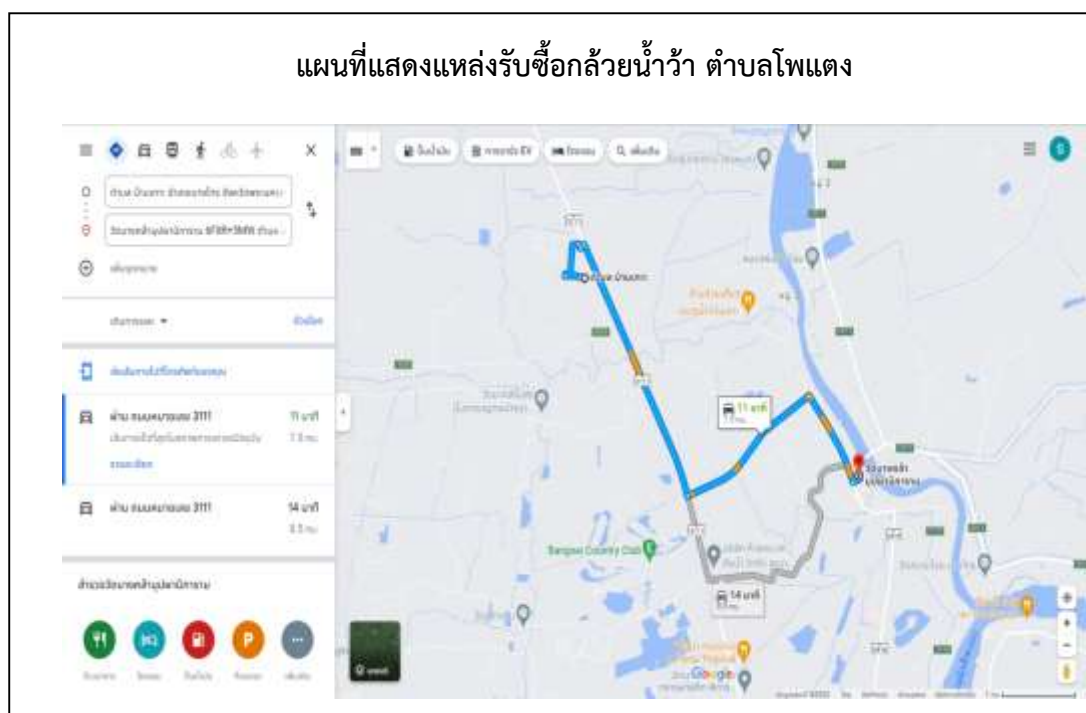
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดวัดบางคล้า และเกษตรกรจะนำผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน โดยการนำมาแปรรูป เป็นกล้วยตาก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลโพแดง

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลโพแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ทำนาและไม้ผล จำนวน ๔ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลโพแดง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นายันทวัฒน์ เนื่องขจร	๑	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสมชาย เพ็ชรบริบูรณ์	๒	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๓	นายชนก บุญจันทร์	๓	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๔	นายวิระ สังข์อ่ำ	๔	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม / ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

มะม่วงสามารถปลูกและผลิตออกผลได้ดีในพื้นที่ทุกจังหวัด และทุกภาคของประเทศ แต่จะให้ผลแตกต่างกันไป ตามสภาพของท้องที่ ยกเว้น บางจังหวัดในภาคใต้ที่มีปริมาณฝนตกมาก และการกระจายของฝนเกือบตลอดปี กล่าวคือ ถ้าปลูกในที่ที่มีฝนตกมากแล้ว จะทำให้มะม่วงเจริญเติบโตทางด้านลำต้นมาก แต่ไม่ออกดอกออกผลเท่าที่ควร

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมด จำนวน ๓๐.๒๕ ไร่ ในหมู่ที่ ๑ จำนวน ๒๑ ราย ๒๙.๕๐ ไร่ รองลงมาหมู่ที่ ๒ จำนวน ๑ ราย จำนวน ๑ ไร่ รองลงมาหมู่ที่ ๓ ๑ ราย จำนวน ๐.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๑๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒๑	๒๙.๕๐	๒๙	๒๙	๒๙
๓	๑	๑	๑	๑	๑
๓	๑	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒๕
รวม	๒๓	๓๐.๒๕	๓๐.๒๕	๓๐.๒๕	๓๐.๒๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกมะม่วงในพื้นที่สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยส่วนใหญ่จะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้และเขียวเสวย โดยจะปลูกในระยะ ๒x๒ เมตร

(๒) การให้ปุ๋ยเกษตรกรจะให้ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง คือ ประมาณ เดือนพฤษภาคมและปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคม โดยเกษตรกรจะใช้ปุ๋ยคอก ประมาณ ๓ กิโลกรัม ต่อต้น และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตราประมาณ ๐.๕ กิโลกรัม ต่อต้นหรือ ๑๐๐ กิโลกรัม ต่อไร่

(๓) การราดสารเพื่อบังคับมะม่วงให้ออกช่อ เกษตรกรจะราดสารในต้นเดือนพฤษภาคม โดย ๑ ปี เกษตรกรจะราดสาร ๑ ครั้ง ในอัตราสารควบคุมการเจริญเติบโต ๕ กิโลกรัมต่อ ๕ ลิตรอัตราการใช้ต่อต้น ถ้าอายุมะม่วง ๕ ปี อัตราการใช้ ๒๐ ซีซี ต่อๆ ต้น ถ้าอายุ ๗ ปี ขึ้นไปอัตราการใช้ ๓๐ - ๕๐ ซีซี ต่อต้น หลังจากราดสารควบคุมการเจริญเติบโตประมาณ ๒๐ วัน เกษตรกรจะใช้สารไทโอยูเรียเพื่อเร่งช่อดอกให้ออกในต้นเดือนมิถุนายน

(๔) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง ใช้เหมือนทั่วไปในช่วงออกดอก-ติดผลอ่อน เช่น คาร์เบนดาซิม อบาเมคติน ไสเปอร์เมทริน เริ่มผลแก่ หยุดใช้ตามหลักวิชาการ ใช้ไม่เกิน ๓ ครั้ง / ช่วงผลผลิตแต่ละรุ่นมีการใช้ปุ๋ยเคมี-ฮอร์โมนพืช ร่วมด้วยมีการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น บิววาเรีย ป้องกันกำจัดเพลี้ย ไตรโคเดอร์มา ป้องกันโรครา

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลโพแดง อำเภอบางไทร มีการปลูก ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง			▽	↔			↔	▽	↔		▽	↔

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลโพแดง มีต้นทุนการผลิตมะม่วง เท่ากับ ๑,๙๒๖.๘๕ บาทต่อไร่ โดยแยกดังนี้

ตารางที่ ๑๒ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลโพแดง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.	ค่ากิ่งพันธุ์ (ปีแรก)	๖๔๘
๒.	ค่าปุ๋ยคอก	๒๖๘

๓.	ค่าปุ๋ยเคมี	๙๐๐
๔.	ค่าสารกำจัดแมลง	๑๐๐
รวม		๑,๙๒๖.๘๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖) ข้อมูลการตลาด

ผลผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายตามตลาดนัด และมีการส่งขายตามพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อแต่ในปริมาณที่ไม่มาก และเหลือจากการแบ่งขายจะนำไปบริโภคในครัวเรือน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลโพแดง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบไม้ผล จำนวน ๔ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลโพแดง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นายณัฏฐวัฒน์ เนื่องขจร	๑	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๒	นายเสกสรร เพ็ชรบริบูรณ์	๒	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๓	นายชนก บุญจันทร์	๓	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน
๔	นายวิระ สังข์อ่ำ	๔	โพแดง	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ .... แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๒. ผลผลิตตกต่ำ	- ปลุกพืชเชิงเดี่ยว - โรคพืชและแมลงศัตรูพืช - เมล็ดพันธุ์ข้าวราคาสูง - ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง - ขาดแรงงาน	๑. ให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ๒. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแผนการผลิตของตนเอง ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง ๖. การพักดินและปรับปรุงดิน	หมู่บ้านที่ ๑-๕ ตำบลโพแดง	๑. ส่งเสริมการจัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ ๒. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. การทำการเกษตรแบบเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงและหาวิธีมาปรับปรุงเพื่อทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ	- ไม่ทำการเกษตรเองจ้างทำจึงขาดประสบการณ์ในการดูแลรักษา - ทำการเกษตรได้ไม่เต็มที่ - ไม่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม - ไม่มีผู้สืบทอดทางการเกษตร - ท้อแท้/ไม่รู้จะทำอาชีพอะไรจึงจำใจทำการเกษตร	- เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้กับเรื่องใหม่ๆ มาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อลดความเสี่ยงในการผลิต - ปฏิบัติและศึกษาดูแลแปลงอย่างต่อเนื่อง - มีการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Smart farmer ต้นแบบ - ส่งเสริมกิจกรรมปรับทัศนคติ การทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา - การสร้างเยาวชนหรือยุวเกษตรกร ให้เป็นผู้สืบทอดทางการเกษตร	หมู่บ้านที่ ๑-๕ ตำบลโพแดง	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลทางแผนที่การเกษตร ดิน น้ำ โรคแมลง เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า	- ผลิตแล้วขายเลยไม่มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้า	- ศึกษาหาข้อมูลนวัตกรรมการสร้างมูลค่าของสินค้า ให้หลากหลายรูปแบบ - การขยายตลาดทางออนไลน์ - จับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ตามระดับ บน กลาง และตลาดล่าง	หมู่บ้านที่ ๑-๕ ตำบลโพแดง	๑. ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลโพแดง

ตารางที่ ... แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและระบบชลประทานในพื้นที่ - การคมนาคมสะดวก - มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ - มี ศพก. เครือข่าย - มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน - มีการรวมกลุ่มทำนาแบบแปลงใหญ่ - มีสหกรณ์การเกษตร - เกษตรกรปลูกพืชตามความเหมาะสมกับพื้นที่ - เกษตรกรผู้นำมีความสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพ - ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร - ยึดติดกับการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ - สินค้าเกษตรยังไม่มีการแปรรูปหรือต่อยอด - เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน - ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือน
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - มีสหกรณ์เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายกับหน่วยงานภายนอก 	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรและ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - ส่งเสริมให้กลุ่มในชุมชนสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต - พัฒนาศักยภาพกลุ่มในชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตรช่วงใหญ่เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้ทันต่อชนิดของศัตรูพืชใหม่ๆ - สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด - พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี - การพัฒนาผู้นำ Smart farmer
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
<ul style="list-style-type: none"> - โรคและแมลง - พื้นที่การเกษตรเป็นทุ่งรับน้ำ - ราคาผลผลิตขึ้นอยู่กัตลาดโลก - ปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น - พื้นที่ทำกินถูกผลกระทบจากการขอเวนคืนพื้นที่เพื่อสร้างคลองระบายน้ำหลาก บางบาล-บางไทร 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย - พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย - พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ - สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาด - ส่งเสริมให้เกษตรกรสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ

3.2 การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก

- 1.1 ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน
- 1.2 ส่งเสริมให้กลุ่มในชุมชนสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต
- 1.3 พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรด้านการผลิต แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- 1.4 ผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด ยึดหลักการตลาดนำการผลิต

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- 2.1 พัฒนาผู้นำ Smart farmer อาสาสมัคร และเกษตรกรต้นแบบ
- 2.2 สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด
- 2.3 จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านลดต้นทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- 3.1 มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 3.2 พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ

4. กลยุทธ์เชิงรับ

- 4.1 พัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย
- 4.2 พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ
- 4.3 สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง ให้เกษตรกรสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ
- 4.4 ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

*****